

Uppenbarelseboken kapitel 3. Övers och komm: Bo Giertz

Uppenbarelseboken kapitel 3 Sändebrevet till Sardes (Upp 3:1–6)

Översättning

Skriv till församlingens ängel i Sardes:

Så säger han som har Guds sju andar och de sju stjärnorna. Jag känner dina gärningar. Du har det namnet om dig att du lever, men du är död. Vakna upp och håll dig vaken och stärk det som är kvar, det som var på väg att dö. Ty jag har inte funnit att dina gärningar håller måttet inför min Gud. Tänk nu på hur du tog emot och lyssnade, och håll fast vid det och omvänd dig. Om du inte håller dig vaken skall jag komma som en tjuv, och du skall sannerligen inte veta vilken stund jag kommer över dig. Ändå har du några få i Sardes, som inte fläckt sina kläder, och de skall få vandra med mig klädda i vitt, så som de har förtjänat. Så skall den som vinner seger bli klädd i vita kläder, och jag skall aldrig stryka hans namn ur livets bok, utan kännas vid hans namn inför min Fader och hans änglar. Har någon öron, så hör vad Anden säger till församlingarna.

Kommentar

Brevet från Patmos förs nu vidare. Först har det vandrat norrut längs kusten och nått Pergamon. Sen har brevföraren vänt av inland till Tyatira. Nu följer han stora vägen söderut ner i Hermus-dalen och når Lydiens sägenomspunna huvudstad Sardes, där en gång den stenrike kung Krösus hade regerat.

Församlingen i Sardes är den första i raden som inte får ett ord av beröm. Den är död, fast den inbillar sig att den lever. Man kan vara hur levande och vital som helst och ändå död inför Gud. Men när Guds Son låter sin röst ljuda, då kan de döda få liv (Joh 5:28). Det hade skett i Sardes, men här hade döden inträtt på nytt. Inte genom uppenbart avfall. Inte heller talas det om grov villfarelse eller omoral som i Tyatira. Gudstjänstlivet tycks ha fungerat ostört. Ingenting nämns om någon förföljelse. Men församlingen är död. Kanske har den just därigenom fått vara i fred för fienderna. En död kristendom väcker ingen anstöt.

Ändå finns det också här några som ”inte fläckt sina kläder”. De vita kläderna var bilden av allt det man fick genom dopet och tron: förlåtelsen, den nya rättfärdigheten, rätten att vara Guds barn, helgelsen. Fläckarna på den dräkten behövde inte vara grov omoral. I Sardes tycks det snarare ha varit fråga om ljumhet och brist på allvar.

Maningen blir återigen att vända tillbaka till utgångspunkten, till det som man ”tog emot”, hela det apostoliska budskapet, evangeliet och Anden. Kristendom är att hålla fast vid något en gång givet, som i sin tur verkar förnyande.

Löftet till dem som hållit fast innebär att de får vandra med Kristus, alltså leva i lärjungens gemenskap med sin Herre. De har sina namn skrivna i livets bok – alltså ”i himmelen” som Jesus också kan uttrycka saken (Luk 10:20) – och Kristus skall kännas vid dem på domens dag.

Sändebrevet till Filadelfia (Upp 3:7–13)

Översättning

Skriv till församlingens ängel i Filadelfia:

Så säger den Helige, den Sannfärdige, han som har Davids nyckel, han som öppnar så att ingen kan stänga och stänger så att ingen kan öppna. Jag känner dina gärningar. Se — framför dig har du en dörr som jag har ställt öppen och som ingen kan stänga. Ty mitt i din svaghet har du hållit fast vid mitt ord och inte förnekat mitt namn. Se — jag skall skänka dig några från Satans synagoga, av dem som kallar sig judar, men inte är det utan ljuger. Se — jag skall låta dem komma och falla ned för dina fötter, och de skall förstå att jag älskar dig. Eftersom du har hållit fast vid mitt ord om uthållighet, skall också jag hålla fast vid dig och rädda dig ur den prövningens stund som skall drabba hela världen för att pröva dem som bor där. Jag kommer snart. Håll fast det du har så att ingen rövar din krona. Den som vinner seger, honom skall jag göra till en pelare i min Guds tempel, och han skall aldrig mera lämna det, och på honom skall jag skriva min Guds namn, och namnet på den stad som tillhör min Gud, det nya Jerusalem som kommer ned från himmelen, från min Gud, och mitt eget nya namn. Har någon öron, så hör vad Anden säger till församlingarna.

Kommentar

Sardes och Filadelfia låg varandra närmare än några andra av de sju städerna i Uppenbarelseboken, men andligen var avståndet så stort det gärna kunde vara. Sardes fick icke ett ord av beröm. Filadelfia får inte något tadel. Liksom i Smyrna tycks församlingen ha varit ett glädjeämne.

Att Kristus bär namnet ”Davids nyckel” hänger samman med en av de många förebilderna i Gamla Testamentet, som redan judarna hade tillämpat på Messias. Profeten Jesaja hade talat om en trogen ämbetsman på konung Hiskias tid, som fick vården om Davids palats – symboliserad i nyckeln – så att han kunde öppna och stänga alla dess rum och förråd (22:22). Detta blev sedan en bild av Messias välde över Davids hus, och för de kristna fick det en särskild betydelse genom Kristi makt över döden och dödsriket. Här säger nu Kristus att han givit sin trogna församling en öppen dörr, troligen i den mening som Paulus använder samma bild: en möjlighet att förkunna evangeliet. Som en märklig framgång nämns att också några judar kommer att bli omvända. Två generationer tidigare hade det inte varit något märkligt. Men nu – mot det första århundradets slut – har judarna befästs i sin otro och sitt konsekventa avvisande av evangeliet. De har tagit den ställning som några gjorde redan under Jesu livstid och som gav honom anledning att säga dem, att de hade djävulen till far (Joh 8:44). Nu får de heta Satans synagoga. Att några av dem skall komma till församlingen och ”falla ner för dina fötter” betyder naturligtvis inte att de skall tillbedja människor, utan att de skall erkänna,

att ”Gud verkligen är i er”, som Paulus säger att hedningar kunde göra när de kom till gudstjänsten och blev överbevisade av Ordets kraft (1 Kor 14:24 f).

Det märkliga med denna goda församling var inte det slags kraft som imponerar på världen. Tvärtom talas det om dess svaghet (ordagrant: ”din kraft är ringa”). Men den har hållit fast vid sin Herres ord, framför allt budet om uthållighet. Den har vetat – vad nutida kristna så lätt glömmet – att det behövs ständaktighet eftersom förföljelsen en nödvändig följd av bekännelsen till Kristus. Men håller någon fast vid Kristi ord, så håller Kristus fast vid honom. Våra fäder brukade säga, att den som vill ha med Gud att göra, först och främst skall se till att han håller fast vid Guds ord. Då kan han vara viss om att Gud har att göra med honom och för sitt verk vidare.

Alltså gäller det inte något nytt. Meningen till Filadelfia lyder: Håll fast det du har. Och löftet till den som gör det lyder: Du är Guds egendom, du är en del av hans andliga tempel, där är du hemma och där skall du få stanna.

Sändebrevet till Laodicea (Upp 3:14–22)

Översättning

Skriv till församlingens ängel i Laodicea:

Så säger Amen, det trovärdiga och sannfärdiga vittnet, upphovet till Guds skaparverk. Jag känner dina gärningar: du är varken kall eller varm. Jag skulle önska att du vore antingen kall eller varm. Men eftersom du är ljum och varken varm eller kall, skall jag utspy dig ur min mun. Du säger ju: Jag är rik och har fullt upp och behöver ingenting. Och du vet inte, att just du är eländig och ömkansvärd och fattig och blind och naken. Därför råder jag dig att du köper av mig guld som är luttrat i eld, så att du blir rik; och vita kläder, så att du har något att skylla dig med och slipper visa din nakenhets skam; och salva till att smörja dina ögon så att du kan se. Alla dem jag älskar, dem tuktar jag och agar. Så låt det nu bli allvar av och omvänd dig. Se, jag står för dörren och klappar. Om någon hör min röst och öppnar dörren, skall jag gå in till honom och hålla måltid med honom och han mig. Den som vinner seger, honom skall jag låta sitta vid min sida på min tron, så som också jag har vunnit seger och satt mig vid min Faders sida på hans tron. Har någon öron till att höra, så hör vad Anden säger till församlingarna.

Kommentar

På sin långa väg når Johannes budskap till slut Laodicea, sexton mil fågelvägen från Efesus, inne i landet i Lykos-dalen. Den församlingen är utom Efesus den enda av de sju som finns omtalad på andra ställen i Nya Testamentet, där den nämns i brevet till grannstaden Kolosse. Vid denna tid tycks Kolosse inte längre ha existerat. Det ödelades av en jordbävning på 60-talet, bara några år efter det att Paulus skrivit sitt brev dit. Också Laodicea lades den gången i ruiner men byggdes upp på nytt, medan Kolosse försvinner ur historien. Det är den troliga förklaringen till att församlingen där inte nämns i Uppenbarelseboken.

Laodicea får liksom Sardes inte ett ord av erkännande utan endast klander. Det sägs inte direkt att församlingen är död. Den skulle ha protesterat våldsamt mot det påståendet. Den tyckte att allt stod väl till. Den saknade ju ingenting. Men den får höra att den saknade något väsentligt. Den saknade profil. Den hade accepterat en slätstrukenhet och en oförarglig färglöshet, som inte utmanade, men inte heller väckte eller vann någon människa. Och den får höra att det vore bättre om den tagit ställning emot Kristus. Då skulle i varje fall ingen kunna luras att tro att detta var en rätt kristendom.

Rådet som den får är att komma till Kristus och få – eller ”köpa”, på bibliskt vis, för intet – det som den inte brytt sig om att ta emot. Det sägs i bilder som det går att tolka på många vis. Men håller man sig till liknande bilder i Bibeln, betyder guldet den tro, som luttras genom lidande, de vita kläderna är Kristi rättfärdighet och ögonsalvan det Andens verk som öppnar våra ögon så att vi ser våra synder.

I inledningen kallas Kristus för ”Amen”. Det betyder ungefär: den pålitlige, den som är sanningen. Hans trofasthet visar sig också här. Den församling, som han helst skulle utspy ur sin mun, den får trots allt veta, att han nu står för dörren och klappar och är beredd att gå in. Och här är det inte längre tal om församlingen, utan om den enskilda människan. Ta emot Kristus, det kan man bara göra för egen del. Och att göra det betyder att få dela hans seger och hans plats vid Guds sida. Har man del i Kristus, så har man del i allt han vunnit åt oss.

Kristna kyrkor och församlingar har ofta hämtat sina namn ur Bibeln. Av begripliga skäl väljer man gärna sådana namn som Smyrna och Filadelfia. Det skulle nog vara nyttigt om man ibland frågade sig, om det möjligen kunde passa med Sardes eller Laodicea. Och sedan handlade efter de råd som de fick.

Copyrightregler:

Bo Giertz är upphovsman till såväl översättning som kommentar, Nedladdning och utskrift av såväl översättning som kommentar får endast ske för personligt bruk, All övrig användning av såväl översättning som kommentar måste godkännas av rättsinnehavarna samt

Stiftelsen bibelskolan.com åtar sig att förmedla eventuella förfrågningar om vidare användning av översättning och/eller kommentar till rättsinnehavarna.

REGISTER:Nya Testamentet Uppenbarelseboken

